

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.280/2019/4. szám

A Szegedi Ítéltábla Dr. Klesics és Dr. Tuller Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: Dr. Tuller András, **Cím 1**) által képviselt **felperes neve, felperes székhelye** szám alatti székhelyű felperesnek - Dr. Kopcsák Zoltán ügyvéd (**Cím 2**) által képviselt **I.rendű alperes neve I. rendű alperes lakcíme** szám alatti lakos **I. rendű, II.rendű alperes neve II. rendű alperes lakcíme** szám alatti lakos **II. rendű alperesek** ellen **szerződésből eredő követelés** iránti perében a Kecskeméti Törvényszék 2019. július 26. napján kelt 7.G.20.021/2019/60. sorszám alatti ítélete ellen az alperesek által 62. sorszám alatt benyújtott fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** az alábbi teljes átszövegezéssel:

Kötelezi az I. és II. rendű alperest, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 14.531.090,- (Tizennégymillió-ötszázharmincegyezer-kilencven) forint tőkét, valamint ezen összeg után 2015.május 13. napjától a kifizetésig terjedő időre évi 15%-os mértékű késedelmi kamatot, valamint 1.130.196,- (Egymillió-egyszázharmincezer-egyszázkilencvenhat) forint tőkésített késedelmi kamatot.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Kötelezi az I. és II. rendű alperest, hogy 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 2.000.000,- (Kettőmillió) forint elsőfokú eljárási költséget.

A peres felek további elsőfokú eljárási költségeiket, valamint a teljes másodfokú eljárási költségüket maguk viselik.

A felperes 837.650,- (Nyolcszázharminchétezer-hatszázötven) forint, míg I. és II. rendű alperes egyetemlegesen ugyancsak 837.650,- (Nyolcszázharminchétezer-hatszázötven) forint le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére köteles külön felhívásra az állam javára.

Az alperesek által felperes javára fizetendő, úgymint a 7.G.21.118/2017/15. számú részítélettel megítélt 9.198.964,- (Kilencmillió-egyszázkilencvennyolcezer-kilencszázhatvannégy) forint és annak 2015. február 24. napjától a kifizetésig számított 15%-os kamata, valamint a jelen ítélet szerinti marasztalási összegek teljesítésére 6 (hat) havi részletfizetést engedélyez oly módon, hogy a 2020. február 15. napján esedékes első havi, valamint az ezt követő 4 hónapban, minden hónap 15. napján esedékes havi részesletek összegét 4.972.050,- (Négymillió-kilencszázhetvenkettőezer-ötven) forintban határozza meg. A 2020. július 15-ével esedékes utolsó részlet a tőkeösszegek után megítélt késedelmi kamatok együttes összegével megegyező mértékű. Bármely részlet elmulasztása esetén az egész tartozás azonnal esedékessé válik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

A felperes, mint lízingbeadó és az I. rendű alperes mezőgazdasági egyéni vállalkozó, mint lízingbevevő között az alábbi zárt végű pénzügyi lízingszerződések jöttek létre a lízingdíjak egyedi meghatározásával.

- 1.) 2012. november 6. napján ... számon a 8.000.000,- forint nettó vételárú Carterpillar gyártmányú használt rakodóra,
- 2.) 2013. április 16. napján ... számon a 3.590.000,- forint nettó vételárú KB gyártmányú új szárzúzóra,
- 3.) 2013. április 16. napján ... számon a 496.000,- forint nettó vételárú Z gyártmányú új vontatott rendsodróra,
- 4.) 2013. április 16. napján ... számon a 496.000,- forint nettó vételárú új vontatott rendsodróra,
- 5.) 2014. június 2. napján ... számon a 12.900.000,- forint nettó vételárú JCB gyártmányú használt rakodógépre,
- 6.) 2013. május 16. napján ... számon a 20.281.420,- forint nettó vételárú CHALLENGER típusú használt bálázóra.

A szerződések részét képezte a lízingszerződések mellékleteként megjelölt általános szerződési feltételek, illetve a felperes üzletszabályzata.

Az általános szerződési feltételek zárt végű pénzügyi lízingszerződésre (továbbiakban: ÁSZF) XII/58. pontja alapján, amennyiben az eszköz tulajdonjoga nem száll át a lízingbevevőre, illetve a szerződés a futamidő vége előtt felmondás vagy bármely más ok folytán megszűnik, akkor - a felek eltérő megállapodása hiányában - megszűnik a lízingbevevő birtoklási és használati joga. Ez azt jelenti, hogy a lízingbevevő köteles az eszközt a normál elhasználódásának megfelelő rendeltetésszerű állapotban haladéktalanul visszaszolgáltatni a lízingbeadó részére, azaz a lízingbeadó székhelyére vagy a lízingbeadó által megjelölt telephelyre szállítani vagy szállíttatni, és a hozzá tartozó minden dokumentumot és az egyéb tartozékot a lízingbeadónak átadni. A lízingbeadó pedig jogosult az eszközt birtokba venni.

Az ÁSZF XIII.63. pontja alapján a visszaszolgáltatás napján az átadás-átvételtől - vagy a visszavétel időpontjában a birtokbavétel körülményeiről - jegyzőkönyvet kell felvenni. A visszaszolgáltatás időpontja a jegyzőkönyv aláírásának a napja.

Az ÁSZF XIII.65. pontja alapján a lízingbeadó az eszköz műszaki állapotáról és a forgalmi értékéről műszaki és forgalmi szakértői véleményt készítet, melynek költsége a lízingbevevőt terheli.

Az ÁSZF XIV.66. pontja alapján a visszavett eszközt a lízingbeadó jogosult a lízingbevevő hozzájárulása nélkül értékesíteni, a lízingbeadó általi értékesítésre a lízingbeadó által beszerzett műszaki és forgalmi szakértői vélemény szerinti vételár alapulvételével a visszavételt követő lehető legrövidebb időn belül kerülhet sor. Az értékbecslést tartalmazó műszaki és forgalmi szakértői vélemény elkészíttetésének költségét a lízingbevevő köteles viselni.

Az ÁSZF XV.67. pontja alapján a lízingbeadó a szerződés megszűnésekor elszámolást készít, amelyben megállapítja a felek egymással szembeni követeléseinek egyenlegét. Az ÁSZF XV.66. pontja alapján a futamidő lejártá előtti szerződésszegés esetén a lízingbevevő valamennyi szerződésből eredő kötelezettsége egy összegben esedékessé válik a szerződés megszűnésének napján. A lízingbevevő köteles minden, a felmondás napjáig már esedékessé vált, de meg nem fizetett pénzügyi lízingdíjat és egyéb költséget, díjat megfizetni. A lízingbevevő köteles a lízingbeadó minden, a szerződés futamidő előtti megszűnéssel kapcsolatos kárát, így különösen a vagyonában beálló kárt, elmaradt hasznot, használati díjat és igazolt költségeit megtéríteni. A

lízingbeadó által a lízingbevevővel szemben érvényesített teljes kártérítés összegében a futamidő végére prognosztizált eszközértéket is érvényesíti, így a lízingbeadó köteles a lízingbevevő tartozásába beszámítani az értékesítésből befolyt a lízingbeadó vagyoni hátrányának kiküszöbölésére alkalmas adótartalom nélküli összeget, mint megtérülést. Valamennyi lízingszerződés teljesítésének biztosítékeként a II. rendű alperes írásban készfizető kezességét vállalt.

A felperes a díjfizetések elmulasztása miatt, 15 napot meghaladó késedelemre hivatkozással a lízingszerződéseket 2015. február 24. napján azonnali hatállyal felmondta és erről tájékoztatta a II. rendű alperest is. A felperes 2015. február 24. napján kelt felszólító levelében hívta fel az I., II. rendű alpereseket a szerződésekből eredő követelések megfizetésére.

A felperes a ... számú pénzügyi lízingszerződés kapcsán 21.252.764,- forint megfizetésére szólította fel az alpereseket, amelyből tőketartozás 16.624.290,- forint, 244.661,- forint ügyleti kamat, 332.686,- forint a szerződés idő előtti lezárásának díja, 79.857,- forint késedelmi kamat, a lejárt esedékességű lízingdíjtartozás pedig 3.961.270,- forint.

A CHALLENGER típusú bálázógépet 2015. május 13. napján az I. rendű alperes megbízottja, tanú 1 átadta a felperes megbízottjának (**település 1**)-en, az A Kft. autókereskedő telephelyén. A mezőgazdasági gép átadásáról átadás-átvételi jegyzőkönyv készült, melyben annyit rögzítettek, hogy az eszköz elhanyagolt állapotú, a hátsó tengelyen nem a gyári felni és gumi van. Az üzemképesség kipróbálására nem volt lehetőség. A lízingtárgyról 2015-ben, az átadás után, de pontosabban meg nem határozható időpontban fényképfelvételek is készültek. A per második szakaszában a felperes 26. sorszám alatt csatolta szakértő 1 igazságügyi szakértő 2015. június 16-ai keltezéssel ellátott értékbecslését, melyhez 34 db fényképmelléklet tartozik. A felperes megbízásából készült magánszakvélemény szerint a jármű újkori alapfelszereltsége 2008-as nettó listás ár 33.300.000,- forint felszereltség és árfolyamtól függően. A szakvélemény rögzíti: a bálázógép ápolatlan, erősen földszennyezett, 1 db szalmabála van a bálakinyomó részben, több helyen bálakötöző zsineggel történt alkatrésztörzsgyűjtés a leesés megakadályozására. A menetirány szerinti jobb hátsó és bal hátsó gumibroncsok lecserélve, munkavégzésre alkalmatlan, balesetveszélyes futófelületű, és mintázatu gumibroncsra. A kardántengely szakszerűtlen üzemeltetés következtében rendeltetésszerű használatra alkalmatlan, a monitor komplett hiányzik, leszerelve. Direkt hajtású hidraulika szivattyú kisserelve, a hajtásház lefedés nélküli, a szennyeződés oda bekerülve jelentős kopást eredményez. A rugóztatott tandemfutóműnél a fékmunkahengerek szakszerűtlenül szét lettek kapcsolva, ez közúti vontatásnál balesetveszélyes helyzetet jelent. A szakértői megállapítás szerint a fényképfelvételek alapján látható, hogy alkatrészek, anyagok kerültek tudatosan kisserelésre, a pótlás nem történt meg. Mindezek alapján a bálázógép rendeltetésszerű használatra alkalmatlanná vált, jelenlegi állapotában funkcióját nem tudja ellátni. A gép ismételt, rendeltetésszerű használatra alkalmassá tételéhez tételes felmérés szükséges. A javításhoz szükséges alkatrészeket 6 pontban sorolta fel a magánszakértő (pumpa, monitor, két fél kardántengely, meghajtólánc, valamint 2 db gumibroncs), melyek pótlási értéke mindösszesen 2.110.116,- forintot tesz ki. A magánszakvélemény mindezek alapján a bálázógép üzemképtelen állapotát vette alapul a szakértő a forgalmi érték meghatározáskor, melyet nettó 4.300.000,- forintban rögzített.

A lízingtárgy felperesi értékesítésével kapcsolatos peradatok szerint a felperes magyarországi irodájának képviselője az osztrák anyacéggal vette fel a kapcsolatot, a gép internetes licitálásra történő meghirdetésére azonban nem került sor, az mindvégig az A jelű gépjárműtelephelyen volt elhelyezve, azon nem tüntették fel, hogy eladó.

A felperes megbízásából szakértő 1 igazságügyi szakértő 2017. április 8. napján újabb szakvéleményt készített. Megállapította, hogy az amerikai gyártmányú gép használt állapotú,

melynek gyártásakor 2008. évi, új állapotú alapfelszereltségű nettó lista ára 33.000.000,- forint. A szemle időpontjában a bálázógép szabadtéren, fedetlenül volt tárolva. A szakértő megállapította szemrevételezéssel, hogy annak felszereltsége a 2015. évi állapotnak megfelelő, rendeltetésszerű használatra azonban alkalmatlan, funkcióját ellátni nem tudja. A gépből gyorsan kopó, több nagy értékű alkatrész került kiszerelésre, melyek az újabb szemle időpontjában is hiányoztak, illetve esetenként selejt, nem a típushoz rendszeresített alkatrésszel lettek pótolva, a bálázón szakszerűtlen javítások történtek. A megbízott szakértő szemrevételezéssel megállapította, hogy a hiányzó főbb alkatrészek 2017. évi pótlási költsége 8.577.000,- forint + áfa. A bálázó javításához először megbontásos, tételes felmérés szükséges, ami alapján meghatározható a javítás anyagköltsége és munkadíja. A szakértő ekkori álláspontja szerint a bálázó rendeltetésszerű használatra, biztonságos üzemeltetésre alkalmassá tétele már gazdaságtalan, ezért a lízingtárgy értékét hulladékvas átvételi ár figyelembevételével határozta meg. Az aktuális bruttó értékét 329.264,- forintban jelölte meg.

A felperes 2017. augusztus 16. napján tájékoztatta az I. rendű alperest, hogy a bálázógépet 236.220,- forint + áfa összegben kívánja értékesíteni. Felhívta az I. rendű alperest, hogy 5 napon belül jelezze, ha módjában áll az eszközt a megjelölt ár felett értékesíteni.

Az I. rendű alperes 2017. szeptember 5. napján kelt levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy ismerőse, **személy 1** egyéni vállalkozó bruttó 350.000,- forintért kívánja megvásárolni a bálázót.

A felperes a 350.000,- forint vételárat az I. rendű alperessel szembeni követelésébe jóváírással beszámította.

A felperes módosított keresetében a szerződések fenti felsorolás szerinti sorrendjét követve az alábbi összegek megfizetésére kérte kötelezni az I. és II. rendű alpereseket egyetemlegesen.

- 1.) 3.202.803,- forint tőke és ennek 2015. február 24. napjától évi 15%-os mértékű késedelmi kamata,
- 2.) 1.814.826,- forint tőke és ennek 2015. február 24. napjától a kifizetés napjáig járó évi 15%-os kamata,
- 3.) 260.001,- forint tőke és ennek 2015. február 24. napjától a kifizetés napjáig járó évi 15%-os kamata,
- 4.) 351.464,- forint tőke és ennek 2015. február 24. napjától a kifizetés napjáig járó évi 15%-os kamata,
- 5.) 3.569.870,- forint tőke és ennek 2015. február 24. napjától a kifizetés napjáig járó évi 15%-os kamata,
- 6.) 20.941.206,- forint tőke és ennek 2017. szeptember 6. napjától a kifizetés napjáig járó évi 15%-os kamata, továbbá 993.679,- forint tőke után 2013. október 2. napjától 2013. október 8. napjáig 2.899,- forint kamat, 3.066.118,- forint tőke után 2014. január 2. napjától 2014. január 13. napjáig 15.331,- forint késedelmi kamat, 963.982,- forint tőke után 2014. október 2. napjától 2015. január 1. napjáig 12.050,- forint késedelmi kamat, 3.961.270,- forint tőke után 2015. január 2. napjától 2015. február 24. napjáig 49.516,- forint késedelmi kamat, 21.172.907,- forint tőke után 2015. február 25. napjától 2015. június 9. napjáig 926.314,- forint késedelmi kamat, 21.223.707,- forint tőke után 2015. június 10. napjától 2015. június 13. napjáig 35.373,- forint késedelmi kamat, 21.291.207,- forint tőke után 2015. június 14. napjától 2015. június 24. napjáig 88.713,- forint késedelmi kamat, 16.922.407,- forint tőke után 2015. június 25. napjától 2017. szeptember 5. napjáig 5.676.057,- forint késedelmi kamat.

Kérte, hogy a bíróság kötelezze az I., II. rendű alpereseket perköltség megfizetésére, az ügyvédi munkadíjat a 2017. április 26. napján kelt megbízási szerződés szerint kérte megállapítani.

Az alperesek érdemi ellenkérelmükben a ... számú (6. sorszámú) szerződés kivételével a többi szerződés kapcsán a felperes keresetének jogalapját és összegaszerűségét elismerték, 2018. január 15. napjától kezdődően a tartozás megfizetésére 18 havi részletfizetés engedélyezését kérték.

A vitatott elszámolású szerződés kapcsán a felperes követelésének jogalapját nem, csak annak összecszerúságát vitatták. Elsődlegesen e tekintetben a felperes keresetének elutasítását kérték arra hivatkozással, hogy a lízingtárgy átadáskori értéke nettó 23.425.136,- forint volt, melynek jóváírása folytán a felperesi elszámolásban kimutatott tartozásuk megszűnt. A felperes nem a reális értéken értékesített, ezért az alpereseknek ekkora összegű kárt okozott, amit beszámítani kívántak a felperes követelésébe. Másodsorban arra hivatkoztak, hogy a hiányzó alkatrészek 8.577.000,- forint + áfa összegből pótolhatók voltak, így a felperesi követelésbe még ennek levonása esetén is 17.776.278,- forint tőke és járulékaik javukra jóváírandó. Kitértek továbbá arra is, hogy a lízingszerződés futamideje 4 év, a lízingtárgy pedig csak 2 évig volt az I. rendű alperesnél, így 50%-os amortizációval számolva az átadáskori nettó értéke 14.640.710,- forint, ez esetben ezen összeget és járulékait kell jóváírásként beszámítani a felperes követelésébe. Amennyiben valóban hiányzott 8.577.000,- forint értékű alkatrész, az amortizáció legfeljebb 25%-os lehetett, ez alapján a visszaadáskori érték még ez esetben is 13.384.065,- forint, mely összeg és járulékaik a felperes követelését csökkenti.

Az alperesek sérelmezték, hogy az értékesítésre a lízingtárgy átvételét követő 2 éven keresztül nem került sor, a felperes 2015-ben a visszaadás időpontjára nézve aktuális értékbecslést nem készítettett, és meg sem kísérelte annak értékesítését. A bálázógép szezonális jellegű eszköz, az aratási időszak előtt a kereslet növekszik, míg azt követően megszappan, az ilyen gépet állapotától függetlenül is magasabb áron lehet azt a szezon előtt értékesíteni.

Az alperesek a 2017. április 8. napján készült szakvéleményben megjelölt forgalmi értéket vitatták. Kifogásolták, hogy csak 2017. szeptember elején szereztek arról tudomást, hogy a felperes milyen alacsony összegért kívánja a lízingtárgyat értékesíteni és nekik mindössze 5 napjuk volt vevőt találni. Állították, hogy korábban is lehetőségük lett volna arra, hogy a felperes felhatalmazása alapján vevőt keressenek. Kifogásolták, hogy a becsatolt fényképfelvételek 2015. június 13. napján készültek, ami egy hónappal későbbi, mint a visszaadás időpontja. A 2017. április 8-i szakvélemény nem rögzíti, hogy pontosan milyen alkatrészek hiányoznak 8.577.000,- forint + áfa értékben, kérték figyelembe venni azt a körülményt, hogy az átadás-átvételi jegyzőkönyvben csupán a gyári felni és a gyári gumi hiányát rögzítették. A bálázó átadáskori műszaki állapotának igazolására tanú 1 tanú meghallgatását kérték.

A Kecskeméti Törvényszék a ..., a ..., a ..., a ..., a ... számú szerződésekből eredő követelések kapcsán 7.G.21.118/2017/15. szám alatt részítéletet hozott, melyet 37. sorszám alatti végzéssel kijavított, 38. sorszám alatti kiegészítő részítélettel pedig kiegészített. Ekként a bíróság kötelezte az I. és II. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg egyetemlegesen a felperes javára 9.198.964,- forint tőkét és ennek 2015. február 24. napjától a kifizetésig járó évi 15%-os mértékű késedelmi kamatát. Az előzetesen végrehajthatóvá nyilvánított részítélet fellebbezés hiányában 2017. november 8. napján jogerőre emelkedett. A részítélet 5. oldal 3. bekezdésében a bíróság utalást tett a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos későbbi intézkedésekre.

Az eljárás folytatásában érdemi bizonyítási cselekmény nem történt, majd a Kecskeméti Törvényszék 7.G.21.118/2017/40. sorszám alatti ítéletével kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg a felperesnek 20.941.206,- forint tőkét és ennek 2017. szeptember 6. napjától a kifizetés napjáig járó évi 15%-os mértékű késedelmi kamatát, továbbá 6.806.253,- forint lejárt késedelmi kamatot, valamint egyetemlegesen 2.516.000,- forint perköltséget.

Az ítélet indokolása szerint az alperesek bírói felhívás és figyelmeztetés ellenére nem oldották fel azt az ellentmondást, hogy az általuk fellelt vevő 350.000,- forintos vételárat fizetett, ezzel szemben 10.928.246,- forint összegben állították a lízingtárgy értékét. Az alperesek nem sérelmezték a korábbiak során, hogy 2015. május 13-án nem készült szakértői vélemény, illetve a vételár közlését követően nem vitatták annak mértékét. A bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy 2 év

távlataból írásos bizonyíték nélkül nem állapítható meg, hogy a gép értéke a felperesnek felróható magatartás következtében csökkent, ezért eltekintett a további bizonyítástól. Az alperesek beszámítási kifogásait érdemi vizsgálat nélkül elutasította, mert az I. rendű alperes személyes előadása során is elismerte, hogy a bálázó az átadás időpontjában kopott, elhanyagolt állapotban volt, nem a géphez tartozó gyári eszközök voltak rászerezve és nem volt szakszerű annak javítása sem. A bíróság az alperesek terhére rőtta, hogy 2 éven keresztül nem tették vitássá a felperes követelését, az őket terhelő bizonyítási kötelezettségeket elmulasztották.

Az ítélettel szemben az alperesek nyújtottak be fellebbezést, melyben lényeges eljárási szabálysértések miatt kérték annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását.

A fellebbezési eljárásban a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.219/2018/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét lényeges eljárási szabálysértés miatt hatályon kívül helyezte, és ugyanezt a bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárásra nézve előírta a perbeli lízingtárgy birtokba-adáskori műszaki állapotát tisztázó bizonyítás lefolytatását, illetve a lízingtárgy piaci értékének bizonyítása körében szakértői bizonyítást, melyet a felperes bizonyítási kötelezettségei körébe sorolt.

A megismételt eljárásban felperesi indítványra, a bíróság által kirendelt szakértő 2 igazságügyi szakértő készített írásbeli szakvéleményt, emellett a bíróság ugyancsak szakértőként hallgatta meg a felperes megbízásából a pert megelőzően már három alkalommal szakvéleményt adó szakértő 1-et, továbbá a visszaadáskor alperes megbízottjaként eljáró személy, valamint az újra értékesítéssel kapcsolatban eljáró felperesi alkalmazott tanúkénti meghallgatására is sor került. A felperes a per ezen szakaszában, 2019. március 14-én 26. sorszám alatt csatolta szakértő 1 2015. június 16. napján kelt írásbeli értékbecslést tartalmazó - időközben fellelt - magánszakvéleményét, mely részletes műszaki felmérést tartalmaz, 6 pontban sorolja fel az összesen 2.110.116,- forint összértékben meghatározott, hiányzó alkatrészek és tartozékok listáját. A szakértő az üzemképtelennek minősített gépet ekkor nettó 4.300.000,- forint forgalmi értékre becsülte. A magánszakvéleményből kitűnik, hogy ekkor még külön költségbecsléssel megállapítható ráfordítással a jármű üzemképes állapotba hozható volt.

A kiegészített bizonyítás eredményeként meghozott ítéletével az elsőfokú bíróság kötelezte az I. és II. rendű alperest, hogy fizessenek meg egyetemlegesen a felperes részére 9.198.964,- forint tőkét és járulékait, 14.531.090,- forintot, annak 2017. szeptember 6. napjától a kifizetésig járó évi 15%-os mértékű késedelmi kamatát, valamint 12.482.310,- forint tőkésített késedelmi kamatot. A bíróság részperköltség megfizetésére kötelezte az I. és II. rendű alperest. Az alperesek kérelmére az összesen 36.212.364,- forint marasztalási tőke és késedelmi kamata teljesítésére 6 havi részletet engedélyezett fix összegű havi részesletek meghatározásával. Az ítélet indokolásából kitűnik, hogy a fentieket meghaladóan a kereseti kérelmet a bíróság nem találta megalapozottnak.

A bíróság ítélete indokolásában ismertette a tanúbizonyítás és a szakértői vélemények alapján megállapítható tényállást. A lízingeszköz műszaki állapotát illetően rögzítette a berendezés visszaadáskori műszaki hiányosságait, és ezek miatt abból indult ki, hogy a gép ekkor üzemképtelen állapotban volt. A 2015. május 13-ai műszaki állapothoz igazodó értéket a szakértői meghallgatás során kialakult egybehangzó álláspontra tekintettel 4.300.000,- forintban fogadta el. Álláspontja szerint a felperesnek nem róható fel az értékesítési késedelem, de megjegyezte, a gép visszaadásának időpontjában nem készült olyan szakértői vélemény, amely az ÁSZF XIII/65. pontja alapján az eszköz műszaki és forgalmi állapotáról megbízható, hiteles képet nyújtana. Ennek beszerzése a lízingbeadó feladata lett volna, és az átadás-átvételtől készült jegyzőkönyv is alkalmatlan a visszaadáskori műszaki állapot pontos rekonstrukciójára. A 2015. évi magánszakértői véleményben rögzített alkatrész- és tartozékhiányokat nem találta figyelembe vehetőnek éppen a jegyzőkönyv hiányossága miatt, és a tanúvallomásra is tekintettel azok visszaadáskori meglétéből

indult ki. Az elszámolás keretében ezért a 4.300.000,- forint forgalmi értékhez további 2.110.116,- forintot jóváírt az alperesi oldal javára, mivel a szakvéleményben rögzített alkatrészhiányt a felperes az átadás-átvétel időpontjára nézve nem tudta bizonyítani. A megtérülésként figyelembe veendő összeg így 6.410.116,- forintban került meghatározásra. A bálázógépre vonatkozó 2017. november 2-án kelt felperesi elszámolás kapcsán az ott kimutatott 20.941.206,- forint összegű tartozásból levonásba helyezte a 6.410.116,- forint megtérülést, így 14.531.090,- forint összegű alperesi tartozást alapul véve hozott marasztaló ítéleti rendelkezést. Elfogadta a felperes késedelmi kamatszámításait, az ítélet 13. oldal utolsó előtti bekezdésében ennek összesített, tőkésített összegét 6.806.253,- forintban határozta meg. A tőkésített késedelmi kamat a rendelkező részben ezzel szemben 12.482.310,- forint összegű marasztalásként szerepel. A bíróság 9.198.964,- forint tőkére és járulékaire irányuló kereset tekintetében az alperesi tartozáselismerést tekintette irányadónak és ezen összegben is marasztalta felperes javára az alpereseket. Az alperesek egyetemleges fizetési kötelezését a Ptk. 272. §-ára utalással indokolta. Az ítélet indokolásának utolsó részében kitért a zárt tárgyalás miatti eljárási kifogásra, a részletfizetés engedélyezésének indokaira és a perköltség-számítást vezette le.

Az ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést, kérve annak hatályon kívül helyezését, vagy részbeni megváltoztatását és a marasztalási összeg 6.573.921,- forint tőkére és annak járulékaire történő leszállítását, 18 havi részletfizetés engedélyezésével. Fellebbezésük indokolásában ismertették az ítélet hatályon kívül helyező végzésében az új elsőfokú eljárásra vonatkozóan előírt szempontokat, továbbá a megismételt eljárásban tett nyilatkozataikat. Kérték figyelembe venni, hogy a gép lízingelésére nem újonnan került sor, annak 2013. évi átadáskori értéke így is elérte a 33 millió forintot. Az alperesi levezetés szerint ehhez képest a visszaadáskori érték szakértői véleményére is tekintettel 23,9 millió forint, illetve 19.700.000,- forint közötti nagyságrendre tehető. Továbbra is hangsúlyozták, hogy a szakértő 1 szakértő által hiányolt alkatrészek, felszerelések a bálakamrában elhelyezésre kerültek, azok átadására így került sor. Ezekkel együtt kell a gép értékét meghatározni. Külön hangsúlyozták, hogy a felperes nem megfelelő körültekintéssel járt el az értékesítés során, ezt a perbeli bizonyítékok alátámasztják. Ennek ellenére egy okirati bizonyíték utal arra, hogy 2015. augusztusában volt érdeklődő a gépre, aki még hitelt is akart felvenni. Ez is jelzi, hogy akkor még nagyságrendekkel nagyobb értéket képviselt a gép, mint az utolsó szakértői véleményben megállapított roncsérték. Az értékesítés elhúzódnak okaival kapcsolatban a fellebbezés **tanú 2** tanúvallomását elemezte, aki elismerte, hogy külön licitre nem volt meghirdetve a bálázógép.

A szakértői bizonyítás kapcsán alperesek sérelmezték, hogy szakértő 1-et, aki felperes által felkért magánszakértőként készített a pert megelőzően értékbecslő szakvéleményeket, a perben a bíróság igazságügyi szakértőként rendelte ki és hallgatta meg. Alperesi álláspont szerint a szakértő elfogult volt az ügyben, a felperes megrendelésére, felperes által díjazott szakvéleményeket készített, tőle elfogulatlan szakértői vélemény ezért nem volt várható. E szakértő nyilatkozatait a perbeli bizonyításból ki kellett volna zárnia a bíróságnak. A magánszakvélemény jogi megítélését illetően alperesek kiemelték, hogy az egyébként is legfeljebb a peres fél nyilatkozatának tekinthető. A per során, késedelmesen csatolt 2015. júniusi szakértői vélemény egy hónappal későbbi a visszaadáshoz képest, az ekkor végzett szakértői szemle már nem a visszaadáskori műszaki állapotot rögzítette. Kérték figyelembe venni a per során csatolt összehasonlító adatokat, melyek nagyságrendileg az általuk megjelölt értékeket mutatják. Ehhez képest hiányolták, hogy szakértő 1 visszaellenőrizhető összehasonlító adatokat nem használt fel, szakvéleményeiben csak utalt ilyenekre. A 2017. évi magánszakvéleménnyel kapcsolatban alperesek kérték figyelembe venni, hogy az már a több éves szakszerűtlen tárolás miatt megromlott műszaki állapotú gépre vonatkozik. Ehhez képest szakértő 2 szakértő erre nézve is magasabb értékmegállapításra tett nyilatkozatot a tárgyalási meghallgatása során.

Az alperesek az értékesítéssel kapcsolatos felperesi mulasztások között sorolták fel, hogy a gépet olyan telephelyen tartották, amely nem mezőgazdasági gépek értékesítésére szolgált, a potenciális vevőkörnek nem hozták tudomására annak megvásárlási lehetőségét. Az alkatrészhianyok körében sérelmezték, hogy az első magánszakvéleményben két gumiabroncs is hiányként szerepel, holott azok a fényképfelvételekből láthatóan a járművön megtalálhatók voltak, és ugyanez vonatkozik az átalakított kardántengelyre is. Kérték figyelembe venni, hogy a szakértők a 2015-ös műszaki állapotból kiindulva a járművet felújíthatónak minősítették, ezt követően 2 éves telephelyi tárolás után azonban az, véglegesen üzemképtelenné vált. Hangsúlyozták, ez már a felperes szerződésellenes eljárásából adódott. A szakszerűtlen tárolást és az értékesítés elhúzódnását egyaránt a felperes terhére kell értékelni, csakúgy ahogy azt is, hogy a visszaadás időpontjára nézve nem készült szakszerű, pontos műszaki állapotfelmérés. A továbbiakban az alperesek számba vették az általuk elfogadott szakértői nyilatkozatokat, valamint külön sorolták a 2019. június 26-ai tárgyaláson, a két szakértő együttes meghallgatása során adott téves, hibás nyilatkozatokat. Összegző álláspontjuk szerint figyelembe kellett volna venni azt is, hogy a visszaadáskori állapotában a gép üzemképesse tehető volt, hiányolták, hogy ennek költségeit a szakértők nem kalkulálták ki. Alperesi álláspont szerint 24 millió forint nagyságrendű járműértékből kell kiindulni és az üzemképesse alakítás költsége vonható le legfeljebb ebből az értékből. Külön sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság több bizonyítási indítványukat figyelmen kívül hagyott. A megtérülés összegének ítéletbeli levezetése során ezt a számítási módot kellett volna a bíróságnak alkalmaznia. A tőkésített késedelmi kamatösszegek meghatározása vonatkozásában hibás számításra hívták fel a figyelmet, álláspontjuk szerint 5.676.057,- forint összegű késedelmi kamat kétszeresen került felszámításra, ezzel kérték csökkenteni a késedelmi kamat mértékét. Kitértek külön arra is, hogy 6.410.116,- forint összegű megtérüléssel számolva a késedelmi kamatot csak az ennek megfelelően csökkentett tőkeösszegre lehetett volna számítani. A 2 éves tárolási időszakra nézve sérelmezték a velük szembeni késedelmi kamatfelszámítást. Emellett fenntartották azon jogi álláspontjukat is, hogy 23.916.250,- forint összegben kellett volna a megtérülési összeget figyelembe venni, a visszaadáskori járműértékkel ilyen mértékben csökkentendő a fizetési kötelezettségük. Külön számszaki levezetés alapján kérték az elsőfokú ítéletben rögzített perköltségszámítás pontosítását, megjegyezve, hogy saját elszámolásukat alapul véve az alperesi oldal pernyertességéből kellett volna kiindulni. Fellebbezési petitumként elsődlegesen kérték az ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan pedig annak részbeni megváltoztatását akként, hogy a bíróság csupán 6.573.921,- forint tőke és ennek 2015. február 25-től számított késedelmi kamatai megfizetésére kötelezze őket 18 havi részletfizetés engedélyezése mellett.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. A gépjármű műszaki állapotával kapcsolatban felperes hangsúlyozta, az a visszaadáskor használhatatlan volt, ezt a szakértői bizonyítás alátámasztotta. Megjegyezte továbbá, hogy a lízingszokról hiányzó alkatrészek értékét az elsőfokú bíróság már a terhére értékelte, ezzel kapcsolatos fellebbezési hivatkozások irrelevánsak, a megtérülés összege így 2.110.111,- forinttal megemelkedett. Az alkatrészek szükséges felszerelését, kicserélését illetően hangsúlyozta, hogy a lízingcég nem mezőgazdasági szakszervíz, így az üzemképes állapotba helyezés nem a lízingbeadó feladata. Ez éppen az alperesek jól felfogott, saját érdekében az alperesi oldal kötelezettsége lett volna csak úgy, ahogy a szakszerű tárolás. Ehhez képest a lízingszokzt használatra alkalmatlan, elhanyagolt, hiányos műszaki állapotban adták le, így az ehhez igazodó reális értéket kell figyelembe venni, melyre nézve a 2015-ben készült szakvéleményt kérte felperes irányadónak tekinteni. Felperesi álláspont szerint az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést nem vétett, szakértő 1 szakvéleménye, illetve tanúkénti meghallgatása nyomán nyilatkozatai érdemi bizonyítékként figyelembe vehetők voltak, különös tekintettel arra is, hogy a bíróság szakértő 2-t külön kirendelte igazságügyi szakértőként. A két szakértő véleménye a közös meghallgatás során egybehangzó volt.

A kirendelt igazságügyi szakértő szóbeli nyilatkozatával magáévá tette szakértő 1 szakértő értébecslését, így azt már a kirendelt igazságügyi szakértő által adott szakvéleményként is figyelembe kellett venni, erre alapíthatta a bíróság az ítéletét. Az elsőfokú bíróság késedelmi kamatszámítási hibát nem vétett, és a perköltség tekintetében is helytálló döntést hozott, mindezek alapján felperes kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

A fellebbezés **részben alapos.**

Az elsőfokú ítélet másodfokú felülbírálatára során elsődleges a fellebbezésben felvetett eljárásjogi kifogások vizsgálata, illetve a hivatalból észlelendő eljárásjogi hibák lehetőség szerinti kiküszöbölése.

A pert indító kérelem tárgyát képező keresethalmazatból az alperesek által elismert követelésrészt, mely a bálázógépre vonatkozó elszámoláson kívül eső további öt lízingszerződés megszűnéséből eredő követelés volt, az elsőfokú bíróság részítélettel bíralt és az alperesi tartozáselismerésnek megfelelően, és a kereset szerint, 9.198.964,- forint és járulékai erejéig marasztalta felperes javára alpereseket. A bíróság e kereseti kérelmek felől, melyek önállóan elbírálnak voltak, külön részítélettel határozhatott a Pp. 213. § (2) bekezdés szabályai szerint. A részítélet utóbb fellebbezés hiányában elsőfokon jogerőre is emelkedett, az abban elbírált követelés a per tárgyalásának folytatása során így már nem volt az eljárás része. Az elsőfokú bíróság ennek ellenére az eljárást lezáró ítéletével ismételtén ugyanezen összegre nézve marasztalta felperes javára alpereseket. Ezzel azonban már túllépett a Pp. 215. §-a által előírt érdemi döntési korlátokon, hiszen az eljárás részítéletet követő szakaszában a kereseti kérelem e követelésre értelemszerűen már nem terjedhetett ki, hiszen az már ítélt dologgá vált. A bíróság a kereseti kérelmen túlterjeszkedve, ítélt dolog tárgyában döntött, súlyos eljárási szabálysértéssel hozott 9.198.964,- forint és járulékai tekintetében újabb marasztaló rendelkezést. Az ítéletablának ezért azt hivatalból mellőznie kellett, függetlenül attól, hogy az alperesi fellebbezés erre nem is terjedt ki. Ennek megfelelően az ítéletábla az említett összegre vonatkozó téves marasztaló ítéleti rendelkezést, a teljes újra szövegezéssel megváltoztatott másodfokú ítéletből mellőzte.

A továbbiakban az ítéletábla a szakértői bizonyítás lefolytatásának szabályszerűségét kifogásoló fellebbezési hivatkozásokra tér ki. E körben az alperesek egyrészt a felperes által korábban már igénybe vett magánszakértőre vonatkozó kizárást állították, másrészt a magánszakértő perbeli meghallgatásának, nyilatkozatainak figyelembevehetőségét vonták kétségbe. Az nem vitatott tény, hogy szakértő 1 igazságügyi szakértőt a felperes a pert megelőzően három alkalommal is megbízta szakértői vélemény készítésével. A 2013-ban, 2015-ben és 2017-ben készült szakértői értébecslések magánszakvéleménynek tekintendők. A magánszakértői vélemény, mint perbeli bizonyíték megítélése eltérő attól függően, hogy az a fél perben elfoglalt álláspontjának szakmai kifejtése céljából vagy az objektív tényfeltárás érdekében készült. Nem téves az a fellebbezési hivatkozás, hogy a magánszakértői vélemény az azt készíttető fél saját előadásának megerősítésére szolgálhat, de emellett az a magánszakértő aki helyszíni szemlét tartott, utóbb a perbeli bizonyítás során tanúként is meghallgatható az általa látott, tapasztalt tényekre vonatkozóan. Ilyen esetben a magánszakértő egyfajta szakértő-tanúként, a Pp-ben nem nevesített bizonyítóeszköznek tekintendő. Emellett önálló szakmai álláspontot is elfoglalhat az általa tapasztaltakról, és ennek bírósággal való közlése útján a magánszakértő arra is alkalmas lehet, hogy a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményét aggályossá tegye. A független szakmai ténymegállapításokon nyugvó, aggálytalan magánszakértői véleményt érdemi bizonyítékként indokolt kezelni akkor is, ha az abban foglaltakat a bíróság esetleg mégsem fogadja el. Egyedi, atipikus, a Pp-ben nem nevesített bizonyítékként felhasználható a perben az az írásbeli szakvélemény, amelyet nem a bíróság kirendelése alapján terjesztettek elő, és nincs akadálya annak sem, hogy a bíróság az ilyen vélemény készítőjét a perben

szakértőként kirendelje, amennyiben ez indokolt (BDT2012/2636. szám alatt közzétett eseti döntés). A Pp. ugyanis csupán példálózóan sorolja fel a perbeli bizonyítási eszközöket a Pp. 166. § (1) bekezdésében, így a szabad bizonyítási rendszer körében felhasználhatók, külön nem nevesített bizonyítékok is, mint amilyen a felek egyike által beszerzett magánszakvélemény (BDT2001/444. szám alatt közzétett eseti döntés).

A jelen esetben a felperes álláspontjának alátámasztására, tehát önálló, érdemi bizonyítékként kívánta felhasználni a pert megelőzően általa készíttetett szakértői véleményeket. Célja az volt, hogy az alperesek által állított forgalmi értékhez képest a magánszakvéleményben rögzítettek szerint állapítsa meg a bíróság az elszámolás során jóváírható értéket.

A korábban az egyik fél által megbízott magánszakértő perbeli kirendelése nem ütközik kizárási okba. A pert megelőző szakértői megbízás, mint kizáró ok nem szerepel a Pp. 178. § (1)-(2) bekezdésében rögzített összeférhetetlenségi szabályok között. A szakértői bizonyítás elrendelése esetén a bíróságnak külön alakszerű végzéssel kell a szakértőt kirendelnie [Pp. 177. § (1) bekezdés]. Ez vonatkozik arra az esetre is, ha a bíróság egy korábban már magánszakértőként eljáró személyt kíván a perben kirendelni. A jelen esetben szakértő 1 szakértőre vonatkozóan külön alakszerű, formális kirendelő határozat nem született, de a 2019. április 8-i tárgyalásra szóló idézése kifejezetten, mint igazságügyi szakértőnek szól (28. sorszám alatti végzés). A tárgyaláson a bíróság hamis szakvéleményadás következményeire figyelmeztetéssel, mint szakértőt hallgatta meg szakértő 1-et, majd pedig 32/II. számú végzésével a megjelenéssel összefüggésben szakértői díjat állapított meg részére. Mindebből az következik, hogy a bíróság a magánszakértőt általa kirendelt igazságügyi szakértőnek tekintette, nyilatkozatait ekként vette figyelembe.

Az ítéletábra is ebből indul ki, lényeges eljárási szabálysértés ezzel kapcsolatban azért nem áll fenn, mivel az alperesek bár kifogásolták a kirendelést, a bíróság új szakértőt is kirendelt a perben, és a szabályszerűen kirendelt szakértő 2 igazságügyi szakértővel együttes meghallgatásukra is sor került, a tárgyaláson a felek kölcsönösen kérdéseket intézhettek a szakértőkhöz [Pp. 182. § (2) bekezdés]. Mindezek alapján az ítéletábra a bizonyíték értékelés kapcsán arra a következtetésre jutott, hogy két egyenrangú igazságügyi szakvélemény áll perbeli bizonyítékként rendelkezésre. Ezek közül szakértő 1 szakmai álláspontja elsősorban azért lényeges, mert ő a szemléken több alkalommal is közvetlenül vizsgálta a lízingtárgy tényleges műszaki állapotát, felmérte annak műszaki hiányosságait. szakértő 2 szakértő tehát a rendeltetészerű használat melletti átlagos amortizációs számítását ezek alapján tudta tovább differenciálni. A szakértői bizonyítás kapcsán tehát lényeges eljárási szabálysértés nem történt, a szakértői véleményeket, a tanúvallomásokat, és a csatolt okirati bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján együttesen, egymással egybevetve kellett a bíróságnak mérlegelnie. szakértő 1 szakértő véleményét is figyelembe kellett venni, szakmai álláspontját, mint igazságügyi szakértői véleményt kell értékelni. E szakértő a bizonyítási eljárásból nem zárható ki, kizárási ok személyét illetően nem merült fel, önmagában a felperes által adott megbízásokból nem következik a szakértő részrehajlása. Ilyen esetben is abból kell kiindulni, hogy a szakértő saját meggyőződésű szakmai tapasztalatokon alapuló, önállóan kialakított álláspontot foglalt el a magánszakvéleményben.

Az alperesek eljárási szabálysértésnek tekintették, hogy felperes kérésére üzleti titok megőrzése érdekében a bíróság két alkalommal is zárt tárgyalást rendelt el. Az üzleti titok körébe tartozhat az újraértékesítéssel kapcsolatos felperesi gyakorlat, szabályzat, ezért saját belátása szerint dönthetett a zárt tárgyalásról a bíróság, ez az alperesek perbeli jogait nem sértette. Az ítéletábra az iratokat áttekintve megállapította, hogy ennek nem volt kihatása a perbeli bizonyítás menetére sem, a bizonyítékok beszerzését, rendelkezésre bocsátását a zárt tárgyalás nem befolyásolta, a bíróság erről saját jogkörben dönthetett, a Pp. 5. § (2) bekezdés szabályainak megsértése nem merült fel.

Az eljárási kérdések tisztázása nyomán az ítéletábra a felek közötti elszámoláshoz kapcsolódó

érdemi bizonyítékok felülbírálatát végezte el a fellebbezési hivatkozások tükrében. A jelen ítélettel elbírálandó, a tényállásban 6. számmal jelölt pénzügyi lízingszerződés üzleti, gazdasági célja szerint az I. rendű alperes számára a futamidő alatt a lízingtárgy használatát, végső soron pedig a tulajdonjog megszerzésének lehetőségét biztosította. Az ilyen típusú lízingszerződések feltételeit vizsgálva megállapítható, hogy a lízingtárgy karbantartási, állagmegóvási kötelezettsége a futamidő során mindenképpen az azt birtokló, használó lízingbe vevőre hárul. A pénzügyi lízing a tulajdon fenntartásos részletvételhez áll legközelebb, de magán hordozza a bérlethez hasonló használati kötelek, és a pénzkötelek (hitelviszonyok) tényállási elemeit is. Az 1959. évi Ptk. által nem szabályozott atipikus szerződési konstrukció lényege tehát, hogy lízingdíjfizetés ellenében a futamidő alatt használati jogot kap a lízingbe vevő, a lízingtárgy vételárát a lízingbeadó megfinanszírozza egyfajta hitelként a részére, majd pedig a futamidő végével a lízingdíjak teljes körű kiegyenlítése eredményeként rendszerint vételi jog kikötés mellett egyoldalú nyilatkozattal a tulajdonszerzés lehetősége is biztosított a lízingbe vevő számára. A lízingszerződés futamidő előtti rendkívüli felmondással történő megszüntetése esetén ugyancsak egyedi, atipikus elszámolási helyzet alakul ki a felek között, melyet jellemzően az általános szerződési feltételek szabályoznak. A jelen esetben is a leggyakoribb felmondási ok következett be; a lízingdíjrészletek meghatározott határidők szerinti fizetésének elmaradása, mely nem vitatottan megnyitotta a lízingbeadó részére a felmondási joggyakorlás lehetőségét. Ezzel a szerződés a jövőre nézve, 2015. február 24-i időponttal megszűnt, és a feleknek el kell számolni. A lízingbe vevő ezáltal lényegében a még hátralékos lízingdíj részletekben való fizetésének kedvezményét veszítette el, mivel ilyen esetben a teljes, hátralékos lízingdíj a felmondással egyösszegben esedékessé válik. A bírói gyakorlat szerint azonban olyan helyzet nem állhat elő, hogy a lízingbeadó, mint a dolog tulajdonosa a lízingtárgyat visszaköveteli, ugyanakkor egy nem nyújtott szolgáltatás ellenszolgáltatásaként a lízingdíjat is teljes összegben igényli. Nem ütközik jogszabályi tilalomba azonban az ÁSZF által szabályozott olyan elszámolási mód, hogy a lízingbeadó visszakövetelheti a lízingtárgyat, egyúttal a hátralékos lízingdíjat is felszámítja, ha a visszakövetelt lízingtárgyat a piaci forgalomban értékesíti, és a befolyt vételár összegével a lízingbe vevő hátralékos lízingdíj tartozását csökkenti. Ebben az esetben lényegében biztosítéki szerepet tölt be a lízingtárgy, tekintve, hogy annak eladása útján próbálja meg kielégíteni igényét a lízingbeadó. A dolog vételárát ilyen esetben nem saját, hanem a lízingbe vevő javára számolja el egyfajta jóváírásként (BDT2008/1907. szám alatt közzétett eseti döntés).

Itt jegyzi meg az ítéletábra, hogy ez nem a Ptk. 296. § (1) bekezdés értelmében vett beszámítás (vagy beszámítási kifogás) útján történik, hanem a felek közti elszámolási jogviszonyban ez egy elszámolási-jóváírási tétel, melyet pontos szerződési szabályok rögzítenek. Az elsőfokú bíróság alperesi „beszámítási kifogás” elbírálásával kapcsolatos ítéleti indokolása ezért ebben az értelemben téves, szükségtelen, az ítéletábra azt mellőzendőnek találta.

A felek közti elszámolás kiindulópontja, hogy a szerződés felmondásához kapcsolódó hátralékos lízingdíj, a korábban már aktuálisan esedékessé vált, és megfizetni elmulasztott lízingdíjrészletek, valamint az ÁSZF által lehetővé tett költségfelszámítások együttes összege a felmondással tehát esedékessé vált, ennek követelése nem vitatottan megilleti a felperest. Ennek elszámolását a periratokhoz G.21.118/2017/16/F/4. szám alatt csatolt táblázatban mutatta ki. Ebből kitűnik, hogy a lízingtárgy értékének első jóváírását közvetlenül megelőzően összes, egyösszegű alperesi tartozás (2015. június 13-án) 21.291.207,- forint volt.

Ezt követően a felperes, szakértő 1 2015. június 13-án készült magánszakvéleményére tekintettel, 2015. június 23-án „eszköz visszavétel becslés alapján” megjelöléssel 4.388.800,- forint összegű jóváírást alkalmazott, mely így 16.922.407,- forintra csökkentette az alperesi tartozást. A továbbiakban azonban az újabb, 2017. évi magánszakvéleményre tekintettel a táblázat 20. sorában korrekció történt, 4.018.799,- forint ráterheléssel, mely 20.941.206, forintra visszaemelte az alperesi tartozás összegét. Ennek oka az volt, hogy a szakértő ekkor már csak 300.000,- forintos

nagyságrendűre becsülte a járműértéket. A felperesi táblázat tehát további 2 éves tárolás után, javíthatatlanná vált műszaki állapotra tekintettel megállapított, nagyságrendileg jóval alacsonyabb, 300.000,- forint körüli jóváírást tartalmaz, ahogy azt a felperes az utolsó korrekcióval az elszámolásában szerepeltette. Ezen elszámoláson alapult ugyanis az a kereset, mely szerint felperes 20.941.206,- forint tőke és járuléka erejéig kérte az alperesek marasztalását.

Ezen elszámolás helyességét abból a szempontból kellett a perben felülvizsgálni, hogy a bálázó milyen értéken számolandó el.

A lefolytatott bizonyítás eredményét a felek anyagi jogi jogainak és kötelezettségeinek betartása tükrében kellett a bíróságnak vizsgálnia. E körben hangsúlyozza az ítéletábra, hogy a lízingbe vevő kötelezettsége a futamidő során a birtokában lévő jármű rendeltetésszerű használata, műszaki állapotának lehetőség szerinti optimális megóvása. A szerződés futamidő közbeni felmondással történő megszüntetésével a lízingtárgy kiadásának kötelezettsége terhelte az I. rendű alperest, ennek megfelelően a felperesi lízingbe adó által előírt időpontban és helyen kellett a gépet a fenti elvárás szerinti műszaki állapotban leadni. Ezt követően kárenyhítési kötelezettség körében [Ptk. 340. § (1) bekezdés] az értékesítés iránti intézkedéseket a felperesnek kellett időszerűen megtennie. E kötelezettségek szerződésszerű teljesítése körében tehát mindkét félre kölcsönösen hárult bizonyítási teher.

A megismételt eljárásban a feleket kölcsönösen terhelő kötelezettségek ismeretében, a hatályon kívül helyező végzésében adott iránymutatás szerint lefolytatott bizonyítási eljárás eredményét a lízingtárgy jóváírható értékének meghatározása körében az ítéletábra az elsőfokú bírósággal lényegében egyezően az alábbiak szerint értékeli. A peres felek által nem vitatott tényállási kiindulópont, hogy a szerződéskötés 2013. május 16-ai időpontjához igazodó jármű nettó vételár szakértő 1 akkor készült szakértői véleménye, értékbecslése alapján 26.500.000,- forintban került meghatározásra. E beszerzési vételárat a lízingbe adó fizette a szállítónak, és ez volt az alapja a lízingdíj meghatározásnak is. Az ekkor készült értékbecslés figyelembe vette, hogy a jármű 2008. évi gyártású, tehát 5 éves, használt állapotú volt a lízingbeadáskor. A lízingszerződés felmondására 2015. február 24-én került sor, közel 2 éves futamidő elteltével. A berendezést az I. rendű alperes a 2013., illetve a 2014. évi betakarítási szezonban használta. A lízingtárgy felperesi felszólítás alapján történő visszaadására a felmondást követő, több mint 2 hónap elteltével, 2015. május 13. napján került sor. Ekkor azonban kevés adatot tartalmazó, hiányos átadás-átvételi jegyzőkönyv készült, melyből a pontos műszaki állapotot, a gép esetleges konkrét hiányosságait a kerekek, és a gumibroncsok kivételével nem lehetett rekonstruálni. Helytálló azon alperesi hivatkozás, hogy az egy hónappal későbbi szakértői szemlén megállapított hiányosságok már nem vonatkoztathatók közvetlenül az átadási időpontkori műszaki állapotra. Ez a felperes terhére értékelendő tényállási hiányosság, mely utóbb már csak a járműátadást alperesi részről végző tanú 1 tanúvallomásával pótolható. Ebből az ítéletábra releváns nyilatkozatként kiemeli, hogy maga a tanú sem vitatta, hogy a gépből több elem ki volt szerelve. Előadta, hogy azok az ún. bálakamrában kerültek elhelyezésre. Megjegyzendő, hogy ezt szakértő 2 szakértő szakszerűtlen alkatrésztárolásnak minősítette. A tanú egyértelmű nyilatkozatot tett továbbá arra, hogy a gép a beszállítás időpontjában nem volt használható, üzemképes állapotban (14. sorszám alatti jegyzőkönyv 4. oldal 2. bekezdés). Kiemelendő még maga a tanú is úgy jellemezte a járműátadáskori állapotot, hogy a működőképessé tételhez 2 hét kellett volna, és kb. 1.000.000,- forint értékű értékcsökkenést kalkulált emiatt (14. sorszám alatti jegyzőkönyv 4. oldal 3. bekezdés). Ez úgy értelmezhető, hogy legalább ilyen összegű ráfordítással lehetett volna üzemképesé tenni a gépet. A visszaadáskori megfelelő műszaki állapottal kapcsolatos alperesi álláspont ezen túlmenően azért sem helytálló, mert a szakértők együttes álláspontja az volt, hogy nem megfelelő módon tárolták a gépet a betakarítási szezonon kívül, másrészt a felmondás 2015. februári időpontjától kezdődően - az ÁSZF szabályainak

ismeretét feltételezve - az I. rendű alperesnek már számítania kellett volna arra, hogy a jármű visszaadására fel fogják hívni, ezért saját érdekében azt műszakilag fel kellett volna készítenie a visszaadásra. Erre 2015. februártól májusig, több hónapos időszak állt rendelkezésére. Az a hivatkozás tehát, hogy mindössze egy napos határidővel szólították fel a leadásra, nem mentesíti az alperest a tárolási hiányosságok következményei alól. szakértő 1 szakértő 1 hónappal későbbi szemlélén a tanúvallomással megegyezően a jármű üzemképtelenségét állapította meg, így az ebből kiinduló értékbecslést az ítélet tábla is elfogadta az ítéletkezés alapjául. A bíróság által kirendelt szakértő 2 szakértői véleménye (46. sorszám alatti szakértői véleménye) a 2015. május 16-ai időpontra számítható nettó forgalmi értéket 23.900.000,- forintra tette, hangsúlyozandó azonban, hogy ez rendeltetészerű használat melletti és nyilvánvalóan üzemképes állapotra vonatkozik, évenkénti átlagos 5% értékcsökkenés figyelembevételével. Ez az összeg azonban jelentősen, nagyságrendileg csökkentendő az üzemképtelen állapotra, valamint tanú 1 tanúvallomása szerinti - az átadás időpontjában fennállt - hiányokra, illetve alkatrész kicserélésekre tekintettel. Mindezek ismeretében a szakértők együttes meghallgatásán szakértő 2, szakértő 1 szakértői véleményével egyező álláspontot foglalt el a 4.300.000,- forintos érték meghatározást illetően.

Az ítélet tábla döntő jelentőségűnek az 52. számú jegyzőkönyvben rögzített közös szakértői meghallgatást tekintette, hiszen ekkor a két perbeli igazságügyi szakértő több pontban is egybehangzó nyilatkozatokat tett, melyek közül kiemelendő az, hogy mindkét szakértő a 4.300.000,- forintos üzemképtelen állapothoz igazodó értékbecslést elfogadhatónak találták a 2015. tavaszi-kora nyári időszakra nézve (52. sorszám alatti jegyzőkönyv 5. oldal utolsó bekezdés). A szakértők együttes meghallgatásából az ítélet tábla kiemeli továbbá, hogy a visszaadáskori időpontra nézve I. rendű alperestől elvárható lett volna, hogy a járművet működőképes állapotban, valamennyi alkatrész felszerelésével, tartozékokkal együtt, hitelt érdemlően igazolt módon adja át a felperes képviselőjének. szakértő 2 nyilatkozataiból az ítélet tábla lényegesnek találta még, hogy a bálakamrában való elhelyezés szakszerűtlen alkatrésztárolás volt, azokat felszerelt állapotban kellett volna a járművel együtt visszaadni. Az üzemképtelen állapotú visszaadás tehát az alperesi oldal terhére értékelendő, az így meghatározott, szakértők által közösen elfogadott 4.300.000,- forint összegű - az átlagos rendeltetészerű használatához képest jelentős értékcsökkenéssel megállapított - járműérték az irányadó tehát a felek közötti elszámolásban.

Az egy hónappal későbbi időpontban megállapított alkatrészhiány azonban nem az alperesek terhére esik, ezen alkatrészek értékét nem lehet levonni a járműértékből, annak tényét az átadáskori jegyzőkönyvben kellett volna rögzíteni, és ugyanezen időpontra nézve kellett volna fotódokumentációt készíteni, illetve szakértői szemlén szakszerűen felmérni ezeket a hiányokat. A kárenyhítés körében jelentkező, ezzel kapcsolatos szerződési kötelezettségeit viszont már a felperes mulasztotta el, így 2.110.116,- forint összegben meghatározott alkatrészhiányok az alperesi oldal terhére nem írhatók, ezek értékével helyesen emelte meg a jóváírási összeget az elsőfokú bíróság. Megjegyzi az ítélet tábla, a felperes ezzel kapcsolatos fellebbezést elő sem terjesztett.

Az újraértékesítés 2 éves időszakára nézve **tanú 2** tanúvallomását és az újra értékesítéshez kapcsolódóan csatolt okiratokat vizsgálta az ítélet tábla, és megállapította, hogy az elvárható intézkedéseket a jármű újraértékesítése érdekében a lízingbe adó felperes nem tette meg. A tanúvallomásból kitűnik, hogy csupán az osztrák anyacég felé jelezték a lízingtárgy visszaadását és értékesítésének aktualitását, de azt nemzetközi elektronikus értékesítésre nem bocsátották. Tény továbbá, hogy 2 éven keresztül az A-s megjelölésű autókereskedő-telephelyen volt elhelyezve a speciálisan mezőgazdasági tevékenységet szolgáló berendezés, állagvédelem nélkül úgy, hogy azon nem tüntették fel az értékesítési szándékot. Emiatt a vevői érdeklődés is igen szűk körű volt. szakértő 2 igazságügyi szakértő a feltárt peradatok tükrében külön kitért arra is, hogy a jármű szakszerűtlen tárolása is rendeltetésellenes használatnak minősül, vagyis az állagmegóvás, és a karbantartás hiánya is rendeltetésellenes használatot jelent, mely felperesi mulasztás az átlagosnál jelentősebb műszaki állapotromláshoz vezetett (52. sorszám alatti jegyzőkönyv 3. oldal 4. bekezdés,

utolsó bekezdés). A 2 éves időszak igen jelentős állagromlást eredményezett a járművön, azt a szakértő már javíthatatlannak minősítette. Ebben az időszakban a műszaki állapot megóvásáról a felperesnek kellett volna gondoskodnia. Ennek hiánya nem eshet az alperesek terhére a szakértő 1 szakértő által megállapított igen alacsony hulladékvásznak megfelelő értékmeghatározás ezért nem lehet irányadó a peres felek közötti elszámolásban. Ezért helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az elszámolás a 2015. áprilisra megállapított járműértéken történhet. A felperes ezzel kapcsolatban fellebbezéssel nem élt.

Összegezve a lízingtárgy jóváírható érték meghatározására lefolytatott bizonyítás eredményét az ítélet tábla az említett indokolásbeli kiegészítések mellett osztotta az elsőfokú bíróság által alkalmazott elszámolási megoldást, melynek lényeges elbírási sarokpontjai, hogy egyrészt az I. rendű alperes nem tett eleget a szakszerű, rendeltetésszerű használattal kapcsolatos lízingbe vevői kötelezettségeknek, mely az átlagoshoz képest a jármű jelentősebb arányú műszaki állagromlását, és a leadáskori üzemképtelen állapotát okozta. A szakértői bizonyítás ehhez igazodóan 4.300.000,- forint összegű leadáskori értékmeghatározást tett tényszerűen megállapíthatóvá. Az alkatrészhiány nem róható az alperes terhére, tekintettel a nem kellő gondosságu átadás-átvételi eljárásra, így az alkatrészek, illetve tartozékok értékével emelendő a 4.300.000,- forintos leadáskori érték. A felperestől, mint pénzügyekkel foglalkozó hitelintézettől nem várható el, hogy az üzemképtelenül leadott járművet több hetes időráfordítással és milliós költséggel javíttassa, így ezen az értéken kell a felek között elszámolni. Az elszámolási érték felperes által igényelt tovább csökkentése pedig azért nem lehetséges, mert a felperes a járműértékesítés kapcsán nem járt el kellő körültekintéssel, a bizonyítékok között nem áll rendelkezésre olyan peradat, amely a berendezés értékesítésének jelentős elhúzóásával kapcsolatban kimentené a felperest. Ugyancsak felperes terhére értékelendő a jármű szakszerűtlen tárolása, mely az adott telephelyen 2 év elteltével olyan mértékű értékcsökkenést eredményezett, amely már csak anyagértéken való értékebecslést tett lehetővé. Ez sem tekinthető tehát irányadó értékmeghatározásnak a felek közötti elszámolás során.

Megjegyzni még az ítélet tábla, hogy a 6.000.000,- forintos nagyságrendű jóváírási érték realitására nézve maga az alperesi oldal is tett perbeli nyilatkozatot még az eljárás első szakaszában (7.G.21.118/2017/11. számú alperesi beadvány 2. oldal 4. bekezdés).

Mindezekből következően az ítélet tábla által elfogadott, felek közötti elszámolás az alábbiak szerint alakul:

A periratokhoz felperes által csatolt táblázat korrekciók utáni utolsó sorában a végelszámolás eredményeként 20.941.206,- forint összegű követelést kívánt a felperes a perben érvényesíteni, így a kereseti kérelemhez kötöttség folytán az ítélet tábla is ezen követelést tekintette a kiindulópontnak. Ebben a felperes szerepeltette a lízingszerződés felmondását megelőző elmaradt lízingdíjakat, valamint a felmondáshoz kapcsolódó költségfelszámításokat, és az egy összegben esedékessé vált lízingdíjak együttes összegét. Ezen összeget kellett korrigálni, csökkenteni a jóváírási értékkel. Ez a lízingtárgy és a leszerelt alkatrészek átadáskori együttes értéke, melyet a fenti mérlegelés szerint 6.410.116,- forintban határozott meg az ítélet tábla, egyezően az elsőfokú bírósággal. A jelen ítélettel elbírált lízingszerződésből eredő alperesi tőketartozás ennek megfelelően 14.531.090,- forint.

Ezen tőkeösszeg után a lízingtárgy leadásának időpontjától számítottan követelhető a késedelmi kamat, tekintettel arra, hogy nem a valóban befolyt értékesítési vételár alapján került sor az elszámolásra. A lízingtárgy leadáskori értékét kellett alapul venni, így ezen időponthoz kell igazodnia a jóváírásnak is, a korrigált elszámolási tartozással való alperesi késedelembe esés is ezen időponttól kezdődik. Ennek megfelelően felperes által 2015. június 25-től 2017. szeptember 5-ig terjedő időre igényelt és az elsőfokú bíróság által tévesen, kétszeresen megítélt 5.676.057,- forint összegű tőkésített késedelmi kamatkövetelés felperes javára történő megítélésére nincs mód. A 14.531.090,- forint tőke után a késedelmi kamat 2017. szeptember 6-a előtti időszakra úgy került

felperes javára megítélésre, hogy a kamatfizetés kezdő időpont: 2015. május 13-a.

Helytálló az az alperesi fellebbezési hivatkozás, hogy a tőkésített késedelmi kamat összegénél figyelembe kell venni, hogy 14.531.090,- forint összegű alperesi tartozásból kell kiindulni. Ennek megfelelően csökkentette az ítéletábra a tőkésített késedelmi kamatfizetési kötelezettséget, mindössze 1.130.196,- forintra. Ez a lízingtárgy visszaadásának időpontjáig felmerült, alperesek által nem vitatott tőkésített késedelmi kamatösszegekből tevődik össze, melyeket a 16/F/4. számon csatolt felperesi táblázatos kimutatás „K” jelű oszlopa mutat ki (5. sortól 18. sorig). Az ezt meghaladóan tőkésítettként követelt késedelmi kamatigényt az ítéletábra nem találta alaposnak, ezért azt az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával elutasította [Pp. 253. § (2) bekezdés].

Az alperesek a részítélettel megítélt 9.198.964,- forint marasztalási összeg és járulékai, valamint a jelen ítélettel elbírálásra került felperesi követelés vonatkozásában egyaránt részletfizetés engedélyezését kérték. Az elsőfokú bíróság a részítéletében erről még nem rendelkezett, ezért az ítéletábra 9.198.964,- forint + 14.531.090,- forint, valamint a tőkésített késedelmi kamatként megítélt 1.130.196,- forint együttes **összegére, valamint** ezek járulékaira engedélyezett részletfizetést az alpereseknek oly módon, hogy a felperesi teljesítéshez fűződő érdekeket is figyelembe véve ezt 6 hónapos időszakra korlátozta. Ennek megfelelően 2020. február 15. napjától 4 hónapon keresztül minden hónap 15. napjáig havi fix összegű részleteket kell fizetni törlesztésként az alpereseknek, majd pedig az utolsó, 2020. június 15-ével esedékes részletet e törlesztések végtörlesztésének időpontjáig arányosan számítandó késedelmi kamatainak együttes összege teszi ki, ezzel rendezésre kerül a jogerős marasztalások szerinti teljes tartozás. Megjegyzi az ítéletábra, az elsőfokú bíróság részletfizetés engedélyezése pontatlan volt, ugyanis csak fix összegű havi törlesztőrészeket határozott meg, a késedelmi kamatokat ezzel figyelmen kívül hagyta.

A kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének szükséges teljes átszövegezésével a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az ítéletet részben megváltoztatta; mellőzte a részítélettel már jogerősen megítélt 9.198.964,- forint tőke és járulékaival kapcsolatos marasztalást, helybenhagyta a 14.531.090,- forint tőke fizetési kötelezettséget, mely utáni késedelmi kamat kezdő időpontjának dátumát változtatta meg a már kifejtett indokokból 2015. május 13. napjára, a lízingtárgy visszaadásának időpontjához igazodóan. A tőkésített késedelmi kamat összegének leszállítása ehhez kapcsolódott, egyrészt azért mert kétszeres kamatfelszámítást alkalmazott az elsőfokú bíróság 5.676.057,- forint esetében, míg a további ugyanilyen összegű késedelmi kamattételt a 14.531.090,- forint marasztalási összeghez igazodó kezdő-időpontváltozás foglal magában.

A marasztalási összegek megváltozása, részbeni leszállítása a felek első- és másodfokú pernyertességi, pervesztességi arányának módosulásával járt, melyet az ítéletábra az alábbiak szerint vezet le.

A felperes keresete a perindításkor 30.490.171,- forint tőkeösszeg megfizetésére irányult, mely pertárgyérték meghatározása során a járulékokat, köztük a tőkésített késedelmi kamatkövetelést sem lehet figyelembe venni (BH1994/503. számon közzétett eseti döntés). Az említett összegből felperes pernyertessége 23.730.054,- forint (9.198.964,- forint + 14.531.090,- forint), mely a pertárgyérték 78%-át jelenti. Ilyen arányban kell a felperes elsőfokú eljárási költségeit megtérítenie az alpereseknek. A felperes szakértői költségekre (szakértő 2 írásbeli szakvéleménye, tárgyalási megjelenési díja, valamint szakértő 1 igazságügyi szakértő két tárgyaláson való megjelenési díjai), mindösszesen 288.148,- forintot előlegezett, ehhez hozzászámítandó a pert megelőző fizetési meghagyásos eljárásban megfizetett 300.000,- forint közjegyzői díj, valamint 1.200.000,- perre alakulás nyomán fizetett elsőfokú eljárási illeték. A mindösszesen 1.788.148,- forint előlegezett összeg 22%-arányát a felperesnek saját magának kell viselnie, míg annak 78%-át alperes köteles

megtéríteni felperes javára, ennek összege: 1.394.755,- forint. A pernyertességi, pervesztességi arányokhoz igazodó ügyvédi munkadíj - részben - térítendő összege felperes javára 600.000,- forint nagyságrendű, mely hozzáadandó az említett perköltségtérítési összeghez, a két összeg kerekítve 2.000.000,- forint felperes javára megítélendő elsőfokú részperköltség-térítést tesz indokolttá a Pp. 80. § (1) bekezdés alkalmazásával.

A másodfokú eljárásban a fellebbezési pertárgyérték 29.638.443,- forint volt, mely összeghez képest 14.875.021,- forint erejéig vezetett eredményre a fellebbezés, míg 14.763.422,- forint tekintetében a fellebbezés nem bizonyult alaposnak. Mindezekre tekintettel az ítéletábra egyenlő arányú pernyertességből, pervesztességből indult ki a másodfokú eljárási költségek megosztása során. Ez azt jelenti, hogy a peres feleknek a jogi képvisellel másodfokon felmerült költségeiket saját maguknak kell viselniük [Pp. 81. § (1) bekezdés 2. fordulat].

Az alperesi oldal illetékfeljegyzési jogban részesült, így már az első ítélettel szembeni fellebbezéshez kapcsolódóan sem róttak le megelőlegezetten eljárási illetéket, mely 1.675.300,- forint összegben került feljegyzésre. E fellebbezés elbírálása során az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 252. § (2) bekezdésre történt utalással került sor, ezért az 1990. évi XCIII. tv. 51. § (1) bekezdésében rögzített, a másodfokú eljárásban érvényesülő költségkedvezményi szabály értelmében a megismételt eljárásban meghozott újabb ítélet elleni fellebbezés már nem vont maga után illetékfizetési kötelezettséget. Mindezekből következően az ítéletábrának az 1.675.300,- forint első fellebbezéshez kapcsolódó illeték viseléséről kellett rendelkeznie. Ezt a felek között egyenlő arányban osztotta meg, 837.650-837.650,- forint összegekben. A feljegyzett illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 15. § (1), (3) bekezdés és a 13. § (2) bekezdés szabályai szerint kell a feleknek az állam javára megfizetnie.

Szeged, 2019. november 28.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.. Dobler László s.k.. Béri András s.k.
a tanács elnöke előadó bíró

táblabíró